

Asia: OM 15/41/2016

Mietintö ”Tiedustelutoiminnan valvonta”

Lausunnonantajan lausunto

Lausuntonne mietinnöstä ”Tiedustelutoiminnan valvonta”

Oikeusministeriö

OM 15/41/2016

Mietintö ”Tiedustelutoiminnan valvonta”

Tausta

Sisäministeriön ja puolustusministeriön työryhmissä valmistellussa uudessa tiedustelulainsäädännössä ehdotetaan siviili- ja sotilastiedusteluviranomaisille uusia merkittäviä tiedustelutehtäviä ja -toimivaltuuksia. Tämän vuoksi on tarpeellista uudistaa myös tiedustelutoiminnan valvontajärjestelmä. Yksilön oikeusturvan takaamiseksi ja toiminnan luotettavuuden varmistamiseksi on välttämätöntä säännellä menettelyistä ja keinoista, joilla voidaan valvoa tiedusteluun liittyvien tiedonhankintakeinojen käyttöä tehokkaalla tavalla. Perusoikeuksien suoja sekä kansainväliset ihmisoikeusveloitteet ja Euroopan unionin oikeus edellyttävät tehokasta ja riippumatonta valvontaa ja yksilön oikeusturvajärjestelyjä.

Työryhmä ehdottaa tiedustelutoiminnan valvonnasta annettavan lain säätämistä. Siviili- ja sotilastiedustelun laillisuusvalvonnasta huolehtisi uusi viranomainen, tiedusteluvaltuutettu. Tiedusteluvaltuutetun toiminta järjestettäisiin tietosuojavaltuutetun toimiston yhteyteen. Työryhmän ehdotukseen ei sisälly parlamentaarisen valvontajärjestelmän osuutta, joka valmistellaan erikseen eduskunnassa.

Lausunto

Ehdotuksen mukaan valtuutetun nimittäisi valtioneuvosto enintään viideksi vuodeksi kerrallaan. Tiedusteluvaltuutetulla olisi tarpeellinen määrä valtuutetun tehtäväalaaan perehtyneitä esittelijöitä ja muuta henkilöstöä. Viestintävirasto pitää tärkeänä, että tiedusteluvaltuutetun riittäviin resursseihin ja riippumattomuuteen kiinnitetään erityistä huomiota, sillä tiedustelulla puututaan perustuslailla suojattuun oikeuteen. Tiedustelutoiminnan valvonta on näin ollen ensiarvoisen tärkeää, jotta voidaan kaikin puolin varmistua siitä, että tiedusteluviranomaiset käyttävät tätä perusoikeutta rajoittavaa oikeuttaan vain laissa tarkoin säädetyin perustein.

Kirsi Karlamaa

Pääjohtaja

Viestintävirasto

Jarkko Saarimäki

Johtaja

Viestintävirasto

Juutinen Jukka-Pekka
Viestintävirasto

Leinonen Erika
Viestintävirasto - Viestintävirasto, Viestintäviraston pääjohtaja Kirsi
Karlamaa, Kyberturvalliskeskuksen johtaja Jarkko Saarimäki